

Politiek zonder geheugen

 Koen Raes

 Hoofdredacteur

Het politieke gebeuren blijkt zich steeds minder in de geschiedenis te situeren. Het wordt evenementieel. De 'werkelijkheid' waarbinnen politici reageren is de werkelijkheid zoals zij door de media wordt gerapporteerd en die is vaak anekdotisch, sensationeel en ongenuanceerd. Zij wordt meer beheerst door uitspraken dan door feiten, meer door personen dan door processen. Door de specifieke context van de 'affaire-Dutroux' in de ruime zin (en die omvat zowel het falen van het gerecht, de administratie, het repressie-apparaat en alle remedies om daaraan te verhielpen, als het groeiend besef dat er in onze samenleving de meest weerzinwekkende vormen van seksualiteitsbeleving bestaan) zou men de neiging kunnen hebben om alle recente initiatieven tot het vormen van nieuwe of vernieuwde politieke partijen in eerste instantie daaraan toe te schrijven: iedereen heeft zo zijn eigen manier om 'de witte beweging' in een politiek project te vertalen.

Maar dat is buiten een meer globale context denken. Vooreerst dateert de herverkavelingsdiscussie beslist niet van vandaag. Zij is sinds de jaren zeventig nooit van de politieke agenda verdwenen. Sedert bijna dertig jaar wordt geprobeerd om nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe uitdagingen in 'de politiek' te integreren, het weze in de klassieke, zeg maar 'moderne' politieke formaties, het weze in nieuwe, zeg maar 'postmoderne' politieke formaties. Het gaat fundamenteel om een herpositionering van de plaats en de finaliteit van 'het politieke bedrijf', en daar is alsnog geen bevredigend antwoord op gevonden. Vervolgens is die discussie niet typisch voor ons land. Zij grijpt overal in de westerse wereld plaats. De affaire-Dutroux is daarbij in ons land slechts een aanleiding, maar de inzet is heel wat ruimer. Daarom ook wekt

het verbazing hoe weinig de berichtgeving over de meest recente initiatieven - de PNP van Paul Marchal, het ID van Bert Anciaux of Vivant van Roland Duchâtelet, nog aandacht heeft voor eerdere initiatieven zoals het *Sienjaal*. Er was een Marc Verwilghen nodig om hieraan te herinneren. Onduidelijk is nog steeds waarom het *Sienjaal*, ondanks de ruime verspreiding van het boek en ondanks de honderden vergaderingen en lezingen die in haar kielzog werden georganiseerd, niet echt meer als een oriëntatiepunt in de politieke discussie functioneert, hoewel - of misschien juist omdat - precies de analyse van het *Sienjaal* de 'recente gebeurtenissen' in het veel ruimere kader van maatschappelijke transformaties op wereldvlak kon situeren. Een dergelijk kader blijkt in de huidige discussie volstrekt geen rol te spelen. De wereld blijkt tot Vlaanderen te zijn ingekrompen en wat zich daarbuiten afspeelt - een beurscrash in Azië bijvoorbeeld - blijkt nauwelijks politieke aandacht waard. Vernieuwing wordt provincialistisch ingevuld; politiek wordt tot een electoraal kansspel herleid.

Ook dit proces is niet typisch voor ons land. Alom blijken *single issues* en *personalities* het politieke toneel in het tijdperk van de onmiddellijkheid te overheersen. Politiek is een kwestie van kortstondige 'erupties van bewustwording' die even snel wijzigen als de frontpagina's van kranten. En daarbij gaat het steeds meer om marketing, steeds minder om vorming. Partijen worden kiescolleges die azen op stemmentrekkers. VVL-BBDO, Slangen, Schamp of Saatchi en Saatchi - ja, zij opereren wél internationaal - bepalen tegen betaling het politiek profiel van partijen en wellicht ook wie dit profiel het best weet 'uit te dragen'. Het gaat om producten, niet om projecten, om campagnes, niet om discussies.

Verbijsterend eigenlijk, want men had uit de witte beweging een volstrekt andere politieke les kunnen trekken. Een les in de richting van de herwaardering van de basiswerking van partijen, de herwaardering van het lid en van de wijkwerking. Een les in de richting van meer duurzame politieke programma's en van meer duurzame

politieke partijen die echt weten wat bij hun basis leeft. Die basis is echter kennelijk nog slechts als kiezer van belang, een kiezer die je desnoods met ristorno's aan de benzinepomp aan je bindt. Misschien kan men de kiezer best meteen betalen/omkopen voor zijn stem, in plaats van de omweg van het reclamebureau te nemen.